

Trobada preparatòria Fòrum Estratègia
Catalana de Residu Zero

Propostes de Treball: prevenció

UPC-Barcelona, 29 de juny de 2010

1. La necessitat

- PR: primer lloc de la jerarquia ecològica dels residus —→ REALITAT: focalització reciclatge i tractament finalista de les deixalles
- Dissociar el creixement econòmic del creixement de residus, consum de materials i energia
- Garantir el dret a consumir de forma sostenible i sense generar residus innecessaris
- Ens trobem davant d'un repte important que necessita de la reflexió, convenciment i compromís conjunt de ciutadans, comerços, productors i administracions a través del que anomenem la *responsabilitat compartida*
- Cal doncs entendre la prevenció com una estratègia prioritària i portar endavant diferents actuacions que la potenciïn de forma efectiva: **necessitem una estratègia Residu Zero a Catalunya**

2. Fonaments estratègics per una política preventiva

- A. Prioritat a la política preventiva i de reducció
- B. Desenvolupar una nova legislació de prevenció
- C. Establir una nova distribució de responsabilitats socials, econòmiques i ambientals.
- D. Implicació del sector privat que opera a Catalunya

3.-Actors de la prevenció

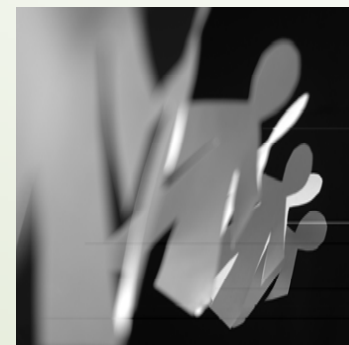
ADMINISTRACIONS

AGENTS
ECONÒMICS

SOCIETAT
CIVIL

UNIVERSITATS,
CENTRES
D'ENSENYAMENT I
RECERCA

Polítiques de prevenció d'àmbit local

- Elaboració Plans locals de prevenció de residus
- Ordenances municipals i fiscals que prioritzin la reducció
- Desenvolupament polítiques compra verda
- Xarxa Catalana de comerços respectuosos MA local
- Campanyes periòdiques consum responsable
- Activitats centres d'educació permanents
- Reducció residus festes i actes públics: gots i vaixel·la reutilitzables
- Restauració i reutilització de voluminosos i andròmines, roba, etc.

Catalunya Lliure de bosses-Dia internacional Lliure de bosses

Treu-te-la del cap!

3 de juliol **Dia internacional lliure de bosses**

www.residusiconsum.org

 CATALUNYA
LLIURE
DE BOSSES

  Ecologistes
de Catalunya

 gaia

 Amigos de
la Tierra

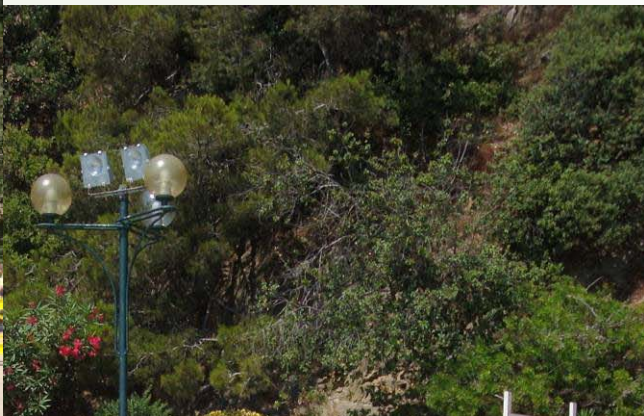
Valoració de la Campanya Catalunya Lliure de bosses

- Gran suport d'ens locals, entitats, comerços, ciutadans, etc.
- Referent a Catalunya per a impulsar la reducció de bosses.
- Enggada del debat dels envasos i el sobreenvasat.
- Discurs del reciclatge a l'acció de la reducció i la reutilització.
- Ha fet obrir l'armari i rescatar la bossa de cotó, la coixinera pel pa, el cabàs...
- Visualitzat la necessitat de l'impost ambiental com a solució dissuasòria al consum abusiu de les bosses.

3 de juliol Dia Internacional lliure de bosses

- Organitzadors: Gaia Internacional, Amigos de la Tierra, EdC i FPRC
- Suport d'entitats, administracions, comerços i ciutadans, etc. *d'arreu (Indonèsia, Filipines, Mèxic, França, Itàlia, Dubai, Califòrnia, Estat espanyol, Catalunya...)*
- Celebració d'una jornada per l'acció, la reflexió i la reivindicació

Els Sistemes de dipòsit, devolució i retorn (SDDR)

L'SDDR per a envasos

Sistema que incentiva la devolució de determinats envasos a través d'un import (dipòsit) associat a l'envàs en el moment de la venda i que es recupera en retornar l'envàs buit en correcte estat.

Tipus d'SDDR:

- envasos reutilitzables (ampolles vidre o plàstic PET + caixes plàstic)
- envasos d'un sol ús (tots materials)

SDDR per a envasos d'un sol ús

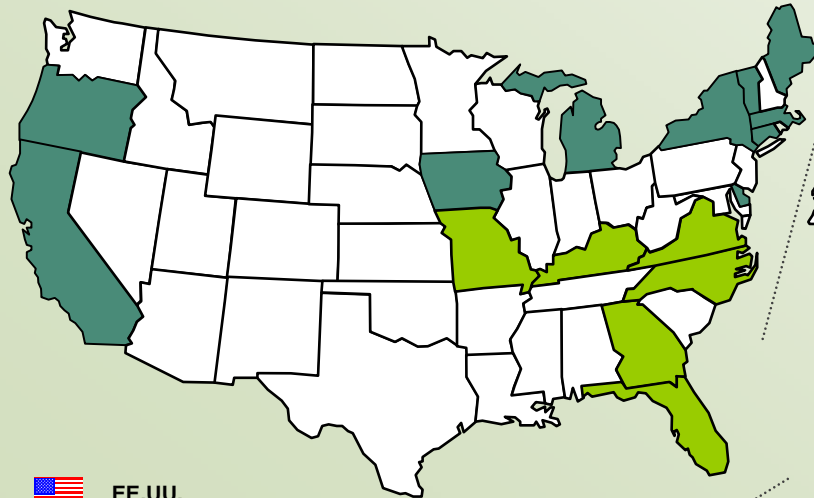
 Països/regions amb SDDR per a envasos d'un sol ús implantat

 Països/regions en procés d'avaluació de l'SDDR per a envasos d'un sol ús

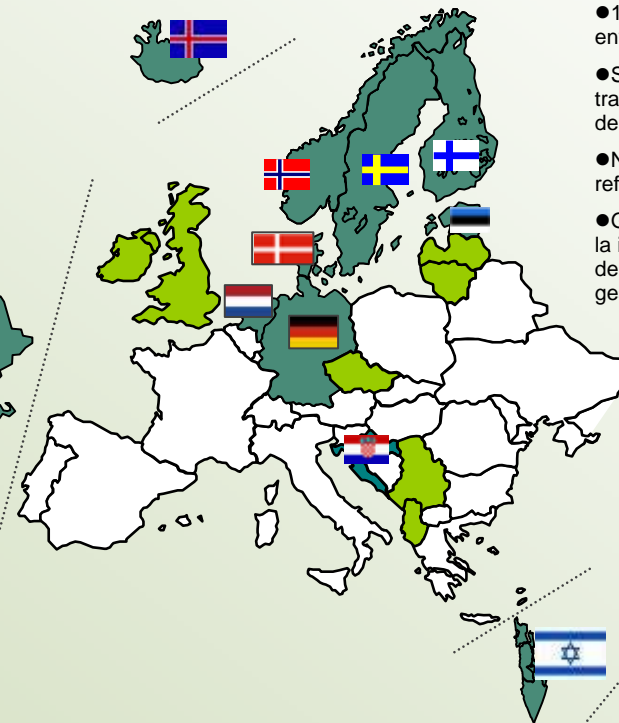
Canadà

- 8 de 10 províncies tenen SDDR
- Implantats entre 1970 i 1997

EE.UU.

- 11 de 50 províncies tenen SDDR
- Implantats o extesos entre 1970 i 2008
- Recentment s'ha extès a nous productes – aigua, etc.

Europa

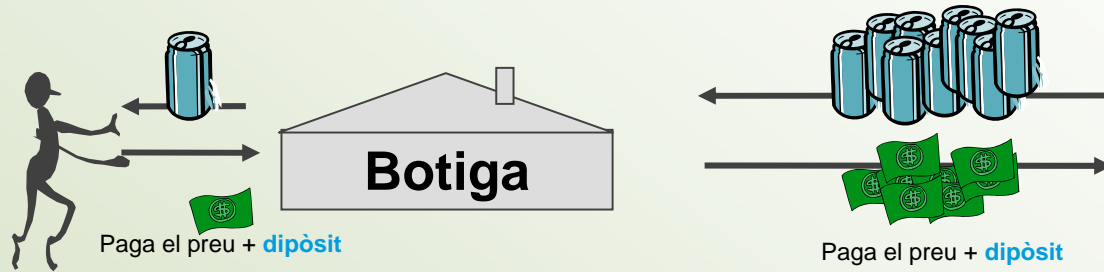
- 10 països han introduït per llei SDDR per a envasos d'un sol ús
- Sovint desenvolupats a partir d'SDDR tradicionals per a envasos reutilitzables, molts dels quals encara coexisteixen
- Normalment inclouen envasos per a: refrescos, aigua i cervesa
- Gestionats per una organització pertanyent a la indústria, encarregada d'assolir els objectius de recuperació (excepte Croàcia, on el govern gestiona l'SDDR)

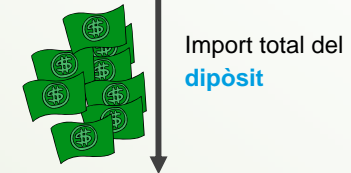

Circuit dels envasos d'un sol ús amb dipòsit

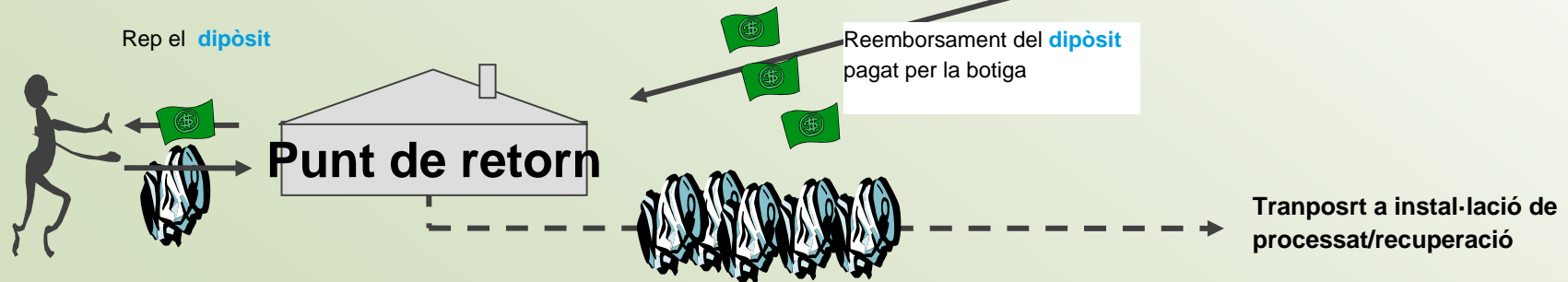
1. El consumidor adquireix la beguda

2. Consum

3. El consumidor retorna l'envàs a un lloc de recollida

Estimació estalvis d'emissió GEH en reduir els envasos i amb implantació SDDR

GLOBAL WARMING

- Estimació estalvis GEH reducció **20%** env: **63.701** tn/eq/anuals CO₂ fabricació de materials dels envasos (emissió 318.500 tn/CO₂/eq tots envasos) *model Warm EPA* (com fer 19.000 voltes a la Terra amb cotxe)
- I si es redueixen el **90%** de les bosses plàstic unes **85.885** tn/CO₂/eq anuals
- Estimació d'estalvis en GEH derivats de la implantació SDDR: s'estima reducció emissió de **71.462** tn/ CO₂/eq.

Llei Catalana de Prevenció de Residus

- I. Necessitat
- II. Competències
- III. Objectius
- IV. Instruments
clau

I. NECESSITAT D'AQUESTA LLEI

- No es frena l'augment de residus
- No es frena l'augment d'envasos
- Deficient recuperació RM
- No s'apliquen els criteris de la UE

II. COMPETÈNCIES MARC NORMATIU CATALÀ

1. Catalunya té les competències:

- La Constitució, l'Estatut i la normativa vigent en residus permeten vertebrar **mesures addicionals de protecció** per aplicar normativa i instruments més restrictius.

2. Té competències en desplegar:

- Els SDDR ja que és el sistema general de la LERE
- Figures impositives -impostos ambientals-.

3. Es disposa de:

- Dictamen Dra. Blanca Lozano UPV
- Informe ⁽¹⁾ encarregat per l'ARC també dicatamina l'existència de competències

(1) Encargado al Centro de estudios autonomicos

III. OBJECTIUS GENERALS DE LA LLEI

1. Frenar l'augment de residus.
2. Garantir el dret a consumir sense generar (tants) residus
3. Desincentivar envasos i productes d'un sol ús.
4. Potenciar l'ús d'envasos reutilitzables.
5. Procurar tancar cicle dels materials d'envasos.
 - Potenciar l'ecodisseny pels nous productes i envasos
 - Descartar la incineració com a opció de valorització dels envasos
6. Impulsar innovació i recerca.
7. Aconseguir estalvis ambientals i econòmics.
8. Educar per la sostenibilitat i el consum responsable.

IV. INSTRUMENTS CLAU

Es proposen dos instruments clau i complementaris:

1. Implantació del sistema SDDR per a determinats envasos:

- Generalitzar SDDR per facilitar que siguin preferents els envasos reutilitzables
- Adequació calendari gradual de 5 anys
- Facilitats i compensacions pel petit comerç

2 Tributs d'ordenació per envasos i embalatges i productes de curta durada

- Impost sobre materials d'envasos amb dos figures impositives:
 - "Impost sobre materials d'envasos" i alguns productes d'un sol ús
 - "Impost sobre bosses i safates d'un sol ús" .
- Preus segons criteri d'impacte sobre canvi climàtic cambio(Holanda).
- Efectes dissuasius del consum d'envasos innecessarios i, ahora, incentivadores de la prevenció i la sostenibilitat.

Dos instruments utilitzats amb èxit en països amb bons resultats de reducció i de recuperació d'envasos

La vostra col·laboració pot esdevenir una peça important en l'assoliment d'aquest nou model de consum responsable!

Rosa Garcia

Web: www.residusiconsum.org C-e: rosag@residusiconsum.org

Telèfon: 93 668 61 07